

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

בין משה למשיח...

עיון בפרשת השבוע על פי המהר"ל

1. שמות רבה א' כו'

וּתְבָאֵהוּ לְבַת פְּרָעָה וְגו' היתה בת פרעה מנשקת ומחבבת ומחבבת אותו כאלו הוא בנה ולא היתה מוציאתו מפלטרין של מלך. ולפי שהיה יפה כל מתאווים לראותו מי שהיה רואה לא היה מעביר עצמו מעליו והיה פרעה מנשקו ומחבקו והוא נוטל כתרו של פרעה ומשימו על ראשו כמו שעתידי לעשות לו כשיהיה גדול...בת פרעה מגדלת מי שעתידי לפרע מאביה, ואף מלך המשיח שעתידי ליפרע מאדום יושב עמהם במדינה שנאמר (ישעיהו כז' י') - 'שם ירעה עגל ושם ירבץ'.

2. גבורות ה' יח'

נתעוררו רבותינו ז"ל במדרש רבות בפרשת שמות (שם) על הסבה שנתגדל משה רבינו עליו השלום בבית פרעה, והיה אפשר שיבא הצלה למשה רבינו עליו השלום על ידי אחר מן המצרים ולא יהיה בבית פרעה, וזהו שאמרו במדרש רבות (שם) - 'ותבאהו לבת פרעה ואף מלך המשיח שעתידי להפרע מאדום יושב עמהם במדינה שנאמר - 'שם ירעה עגל ושם ירבץ'. והדבר הזה מופלא מאוד למבינים, כי ההעדר דבק בנמצאים ומצד ההעדר שדבק בנמצאים תחול צורה אחרת, נמצא כי הצורה שתחול נמשך אחר הדבר שבו ההעדר שההעדר אשר יש בנמצא עצמו מביא אל צורה אחרת. לכן אמר כי מלך המשיח יושב עמהם במדינה, פירוש שהצורה שתחול שהיא מלכות המשיח נגרר אחר הדבר שבו ההעדר, כי מצד שההעדר דבק במלכות אדום, מקבל העולם מלכות מלך המשיח כאלו הם דבוקים זה בזה לגמרי. ולזה הטעם היה ידו של יעקב אוחזת בעקב של עשו, שהרמז בזה, כי יעקב נאחז ונדבק בהעדר עשו שהוא נרמז בעקב שלו שהוא הסוף של דבר, וכאשר לא היה מלכות המשיח על השלימות נגרר מלכות המשיח אל אדום... ולפיכך יושב עמהם במדינה שהרי כרוך וקשור בהעדר שלהם, שהעדר שלהם מביא למלכות אחרת... כי לולא אותו ההעדר שיש בנמצא לא תחול צורה אחרת המקוימת אחר כך. ועוד יש לך להבין כי מלכות ישראל בהתחדשה כמו שהיה ביציאת מצרים שהתחיל ממשלת ישראל, שלא היה מלכות קודם זה לישראל, ולעתידי מלכות המשיח שתתחדש מלכות חדשה היא יוצאה מן המלכות הראשונה שלפני זה. כי מלכות ישראל הקדושה שיש לה מדריגה אלוקית פנימית היא צומחת מתוך מלכות בלתי

שמלאי משום רבי אלעזר בר"ש אין בן דוד בא עד שיכלו כל שופטים ושוטרים מישראל...

4. נעץ ישראל לטי'

ודבר זה שמו חכמים סימן ברור ואות על ביאת הגואל וזמנו המיוחד לו, כשנראה הפסד ואפיסת המציאות. ובפרק חלק (סנהדרין צח)... כל הדברים האלו באו להעיד על העדר היות שיהיה קודם התחדשות הוית דור המשיח, ולפיכך אמר אין קץ מגולה, כמו זה מדכתיב "ואתם הרי ישראל ענפיכם תשא וכו'". מזה תלמוד שקודם זה לא היה דבר זה, שלא היו הרי ישראל נותנים פריים, וזהו קץ מגולה כאשר הדברים הטבעיים יהיו נעדרים. ואין זה מדרך הטבע, שהעולם כמנהגו נוהג (ע"ז נד ע"ב). ורבי אלעזר הוסיף, שקודם התחדשות הויה האחרונה יהיה העדר אף לדבר מלאכתי, שהוא שכר האדם, שיהיה קלקול והעדר בו. וזה מורה גם כן על שינוי גדול, כי דבר כזה אין ראוי שיהיה העדר לו, שהוא דבר מלאכתי, ואין צריך לברכה כמו ענין שבא בטבע, וגם בדבר זה יהיה העדר. ורב הוסיף שאף לתלמידי חכמים לא יהיה שלום. אף כי תלמידי חכמים מרבים שלום, כל שכן שראוי שיהיו הם בשלום, ועם כל זה לא יהיה שלום להם. וכל זה מפני המעלה העליונה וההויה החדשה שתהיה באה לעולם, עד שגם תלמידי חכמים יקבלו העדר קודם, שלא יהיה שלום להם... והוסיף רב אף לתלמידי חכמים, כי התלמיד חכם הוא שכלי, והוא בודאי יותר רחוק מן השינוי. כי הדבר המלאכתי, אף על גב שאינו טבעי, והוא מתחדש מן הרצון של אדם, מכל מקום אינו שכלי. אבל התלמיד חכם הוא שכלי, והוא יותר רחוק מן השינוי, ואף בו יהיה העדר. והנה בזה נכללו כל המעלות. ושמואל הוסיף שכל השערים שקולים. כלומר שיהיה העדר בכל הדברים. כי לפעמים יש חסרון בדבר זה, ולפעמים באחר, אבל אין הקללה בכל הדברים. שכמו שיהיה הויה חדשה לגמרי, כך יהיה העדר בכל הדברים. ולפיכך אמר עד שיהיה כל השערים שקולים... עד שיהיו כל הדברים שוים. וראוי לך להבין דברים אלו מאוד מאוד, כי הם דברי חכמה, כאשר תבין ענין אלו ד' דברים שזכרו אלו החכמים, כי אי אפשר לפרש עוד יותר.

3. גמרא סנהדרין ע"א א'

ואמר רבי אבא אין לך קץ מגולה מזה שנאמר (יחזקאל לו') - 'ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשא לעמי ישראל כי קרבו לבוא'. רבי אלעזר אומר אף מזה שנאמר (זכריה ח') - 'כי לפני הימים ההם שכר האדם לא נהיה ושכר הבהמה איננה וליוצא ולבא אין שלום מן הצר', מאי ליוצא ולבא אין שלום מן הצר? רב אמר אף תלמידי חכמים שכתוב בהם שלום דכתיב (תהלים קיט) - 'שלום רב לאהבי תורתך אין שלום מפני צר'. ושמואל אמר עד שיהיו כל השערים כולן שקולים... אמר רבי